

Založniki: Lukšič drvi v novo polomijo

Odbor za učbenike pri GZS šolskemu ministru očita, da bo z novim razpisom za e-gradiva, če bo ta enak prejšnjim, znova le zapravljajal denar davkoplačevalcev

Ranka Ivelja

Ljubljana – Vojna med založniki učbeniških gradiv in ministrstvom za šolstvo in šport se nadaljuje. Potem ko je minister **Igor Lukšič** zavrnil model oskrbe z učbeniki, ki so ga predlagali založniki, jim javno očital visoke cene učbeniških gradiv ter napovedal, da bodo založniki po spremembi pravilnika o potrjevanju učbenikov lahko v postopek potrditve poslali le tiste nove učbenike, za katere bodo poprej na ministrstvu ugotovili, da so potrebni, so se znova oglasili ogorčeni založniki.

Prejšnji teden so vlado pozvali, naj prepreči »erozijo strokovnosti, transparentnosti in pluralnosti pri oskrbi učbeniškega trga«, saj naj bi s to spremembo pravilnika učbeniški trg vrnili v 70. leta, ko so bile učbeniške vsebine podrejene aktualni politiki. Včeraj pa so ministru javno napovedali novo polomijo. Če bo razpis za šolska e-gradiva enak prejšnjim razpisom, bo ministrstvo spet nesmotrno trošilo proračunska sredstva, je ministra in javnost opozoril predsednik Odbora za učbenike pri GZS dr. Miha Kovač.

Ministrova zgrešena nalozba

Ministru je očital, da je na preteklih razpisih milijone evrov zapravil za nekakovostna e-gradiva, »ki jih skoraj nihče ne uporablja, ministrstvo pa se na ta opozorila ne ozira«. Razpis, je poudaril, znova nastaja med štirimi stenami ministrstva, ne da bi k sodelovanju povabili ljudi, ki se z razvojem učbeniških gradiv ukvarjajo profesionalno. Posledica tega bo, zatrjuje, le »nova zgrešena nalozba«.

Ob tem velja spomniti, da sta minister Milan Zver in minister Igor Lukšič za e-gradiva v celoti namenila razkošnih 23 milijonov evrov; 85 odstotkov teh sredstev so prispevali evropski socialni skladi. Veliki založniki se na te razpise z redkimi izjemami niso prijavi, saj nasprotujejo temu, da bi po odobritvi sred-

stev oziroma nakupu ministrstvo prosto razpolagalo z gradivi. Zatevajo zaščito avtorskih pravic oziroma licenčnino. Tudi zato so bila najbrž številna gradiva zelo slabe kakovosti. Kot smo že pisali v Dnevniku, so bila med 57 nekaterih nključno pregledana gradiva za leto 2010 prava jezikovna skrupucala, v

katerih je mrgolelo tiskarskih škrtov, pravopisnih in slovničnih napak. Spet druga so bila strokovno vprašljiva. Vsaj v dveh gradivih – v enem menda po pomoti – so se namreč znašle kreacionistične ideje. Na ministrstvu so priznali, da je do napak prišlo, obljubili, da jih bodo avtorji odpravili, celovite analize kakovosti objavljenih gradiv pa do danes po naših informacijah niso pripravili.

Dr. Kovač se razen na ugotovitve Dnevnika in drugih medijev sklicuje tudi na izsledke raziskave, ki jo je že lani poleti pri družbi Valicon naročila založba Rokus - Klett. Z njo so želeli preveriti, koliko so učitelji seznanjeni z e-gradivi in koliko jih uporabljajo. Anketirali so 284 učiteljev, ki so po predhodnem telefonskem preverjanju pristali na anketi; odgovarjali so osnovnošolski učitelji matematike, kemije, geografije in biologije ter srednješolski učitelji matematike in slovenščine.

Gradiva prepoznala le slaba polovica učiteljev

Rezultati so bili porazni. Ko so učiteljem pokazali vstopno stran e-gradiv za njihov predmet, jo je prepoznalo manj od polovice učiteljev (le 47 odstotkov). Med temi jih je le 75 odstotkov povedalo, da so gradivo že pregledali (takih je bilo 35 odstotkov vseh anketiranih), samo dobra tretjina tistih, ki so gradiva vsaj pregledali, pa ga uporablja vsaj enkrat tedensko – pri pouku ali pripravi nanj. Delež teh učiteljev – tistih torej, ki gradiva uporabljajo vsaj enkrat tedensko – je bil v celoti 10-odstoten. Raziskava je pokazala, da nekatera gradiva, na primer 82.000 evrov vre-

dno e-gradivo za geografijo Rea, ki so ga pripravili v OŠ Nazarje, ali 22.000 evrov vredno e-gradivo, s pomočjo katerega se učenci učijo uporabljati mikroskop in so ga pripravili v OŠ Polhov Gradec, ne uporablja nihče od anketiranih učiteljev. E-gradiv brez uporabnikov je – po tej raziskavi – vsaj tretjina. Nekateri avtorji gradiv, ki so po tej raziskavi brez uporabnikov (med njimi 173.000 evrov vrednega projekta Apolon), so nam obljubili, da nam bodo te podatke posredovali.

Če je izbrani vzorec učiteljev reprezentativen – na Valiconu pravijo, da je »kar se da reprezentativen« – bi te ugotovitve morale ministra močno zaskrbeti. To bi namreč pomenilo, da so skozi okno zmetali na desettisoče evrov. Raziskava je tudi pokazala, da je med učitelji, ki so gradiva prepoznali, le 16 odstotkov tistih, ki jih je o tem obvestilo ministrstvo, iz česar bi lahko sklepali – če ne bo ministrstvo ponudilo drugačne razlage – da je ministrstvo zatajilo tudi pri obveščanju.

Čeprav je še od lani znano, da na ministrstvu izražajo dvome o metodološki pravilnosti te raziskave, njenih izsledkov oziroma aktualnih očitkov odbora za učbenike minister včeraj ni hotel komentirati. Predstavnica za stike z javnostmi **Katja Pegam** nam je potrdila podatek, da pripravljajo nov razpis za e-gradiva, ki bo izšel poleti, koliko denarja bo tokrat na voljo, pa nam ni uspelo izvedeti.

Miha Kovač je včeraj ministra Lukšiča znova pozval k dialogu z založniki. Le z ljudmi, ki se spoznajo na pripravo takšnih gradiv in poznajo tudi izkušnje tujih držav, bi po njegovem mnenju lahko pripravili razpis, ki bo učiteljem in učencem zagotovil uporabna in kakovostna e-gradiva.

Starejši manj naklonjeni e-gradivom

Učiteljice in učitelji ter vodstveni delavci šol, ki smo jih poklicali včeraj, zagotavljajo, da e-gradiva poznajo in jih uporabljajo, nekateri pa so skeptični do njihovih vsebin. Večina je za e-gradiva slišala od šolskega ministrstva. Težava pa je v tem, so nam priznali, da večina starejših učiteljev tehnološke dopolnitve pri pouku zavrača oziroma imajo do uporabe interneta pri pouku odpor. Celo na srednji šoli za elektrotehniko in računalništvo, ki je tudi sama sodelovala pri pripravi e-vsebin in se bolj strokovno posveča poučevanju računalništva, imajo starejši učitelji težave, nam je povedal ravnatelj **Silvester Tratar**. Ravnatelj srednje vzgojiteljske šole in gimnazije v Ljubljani **Alojz Pluško** pa meni, da bodo e-gradiva počasi postala učni pripomoček tudi pri tistih učiteljih, ki jih zdaj še ne uporabljajo.

Učitelji, s katerimi smo govorili, se za uporabo e-gradiv odločajo zaradi mnogih prednosti pri pouku. Menijo, da se z njimi približujejo generaciji učencev in dijakov, predvsem pa, da e-gradiva popestrijo pouk. Ravnateljica srednje šole iz Raven na Koroškem **Ivanka Stopar** je povedala, da njihovi učitelji celo sami ustvarjajo in pošiljajo vsebine v ta sistem. Kot pravi, so gradiva zelo priporočljiva pri pouku slovenščine za vse letnike, manj pri tujih jezikih, za katere obstaja veliko drugih spletnih gradiv. Pomočnik ravnatelja OŠ Šmarje pri Jelšah **Mitja Šket** je opozoril tudi na določene tehnične pomanjkljivosti e-gradiv: nekatere aplikacije se zaradi programskih nadgraditev v starejših računalniških sistemih ne odpirajo. Vsebinske pomanjkljivosti pa je izpostavila Ivanka Stopar, ki je opazila veliko jezikovnih napak. Pomočnica ravnateljice **Erika Kovač** iz OŠ Bežigrad, ki je e-gradiva primerjala z Wikipedijo, pa je v njih opazila strokovne nedoslednosti in pomanjkljivosti, vendar pa kot učiteljica geografije s pomočjo teh gradiv dobi zelo uporabne ideje za pouk. **vvv**

V Odboru za učbenike pri GZS ministra Igorja Lukšiča opozarjajo, naj znova premisli o smiselnosti trošenja novih proračunskih milijonov na razpisih za e-gradiva, ki ne prinašajo zelenih rezultatov. Na preteklih razpisih, poudarjajo, je bilo za posamezna e-gradiva porabljenih tudi po več deset tisoč evrov, a jih po raziskavi založbe **Rokus - Klett** učitelji sploh ne uporabljajo.